

Ngày soạn:

Ngày dạy:

GIÁO ÁN SINH HOẠT LỚP TUẦN 19
Dạy tài liệu giáo dục nếp sống thanh lịch văn minh (tiết 3)
ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN

I. MỤC TIÊU

1) **Kiến thức:** Thấy được đặc điểm cơ bản của môi trường tự nhiên Hà Nội. Hiểu vai trò của môi trường tự nhiên và thực trạng môi trường tự nhiên của Hà Nội.

2) **Kỹ năng:** Giữ gìn, bảo vệ môi trường tự nhiên; xây dựng Thủ đô xanh, sạch, đẹp...

3) **Thái độ:** Học tập nghiêm túc, yêu thiên nhiên, có ý thức giữ gìn thủ đô xanh, sạch, đẹp...

II. TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

1) Phần mở đầu:

Giới thiệu bài mới Hà Nội có diện tích tự nhiên là 3.345 km². Hà Nội là thành phố gắn liền với những dòng sông, trong đó, sông Hồng là lớn nhất, góp phần quan trọng trong sinh hoạt đời sống, sản xuất. Thiên nhiên, môi trường Hà Nội là điều kiện quan trọng để người dân Thủ đô nâng cao chất lượng cuộc sống. Môi trường tự nhiên có vai trò vô cùng quan trọng với đời sống con người. Môi trường tự nhiên của Hà Nội đang trong tình trạng ô nhiễm khá trầm trọng. Vì vậy việc giữ gìn, bảo vệ môi trường tự nhiên và xây dựng Thủ đô xanh-sạch-đẹp là trách nhiệm của mọi công dân Thủ đô..

2) Bài mới:

HOẠT ĐỘNG CỦA GIÁO VIÊN	HOẠT ĐỘNG CỦA HỌC SINH
Hoạt động 1 : H- ớng dẫn tìm hiểu về môi tr- ờng tự nhiên của Hà Nội và vai trò của môi tr- ờng tự nhiên đối với cuộc sống con ng- ời. 15P	
Vai trò của môi trường tự nhiên đối với cuộc sống con người? Môi trường tự nhiên có vai trò vô cùng quan trọng trong việc tạo không gian sống cho con người. Mặt đất là nơi làm nhà ở, xây dựng nhà máy, làm đường sá để đi lại. Đất nông nghiệp để cấy trồng lúa, rau, hoa màu, chăn nuôi gia súc, gia cầm. Sông, hồ cung cấp nước sinh hoạt và sản xuất, cho cá, tôm, thủy sản. Rừng cho gỗ, lâm sản và giữ nước đầu nguồn, giúp cho không khí trong lành. Môi trường tự nhiên còn có vai trò quan trọng trong việc đem đến cho người dân đời sống văn hóa tinh thần, phát triển du lịch, dịch vụ.	I. MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN CỦA HÀ NỘI 1. Vai trò của môi trường tự nhiên đối với cuộc sống con người + Tạo không gian sống + Tạo điều kiện để phát triển kinh tế, du lịch + Đem đến đời sống văn hóa tinh thần,...

- Giáo viên giới thiệu những nét cơ bản nhất về đặc điểm môi trường tự nhiên của Hà Nội.

GV Đưa bản đồ tự nhiên của Hà Nội mở rộng, khoanh vùng vị trí Hà Nội

Chia lớp hoạt động 2 nhóm

+ **Nhóm 1:** Quan sát bản đồ và đọc tài liệu cho biết: diện tích đặc điểm tự nhiên của Hà Nội

+ **Nhóm 2:** Môi trường tự nhiên trên có tác động đến của con người như thế nào? -

Giáo viên gọi đại diện nhóm trả lời

- Giáo viên giới thiệu những nét cơ bản nhất về đặc điểm môi trường tự nhiên của Hà Nội.: Hà Nội là thành phố gắn liền với những dòng sông, trong đó có sông Hồng là lớn nhất. Dòng chảy của sông Hồng trong địa phận nước ta khoảng 556 km. Sông Hồng chảy vào Hà Nội từ xã Thượng Cát, huyện Từ Liêm đến xã Vạn Phúc, huyện Thanh Trì, dài khoảng 30 km. Sông Hồng góp phần quan trọng trong sinh hoạt đời sống cũng như trong sản xuất. Ngoài sông Hồng, trong địa phận Hà Nội còn có sông Tô Lịch, sông Kim Ngưu, sông Cà Lồ và sông Nhuệ,...

Rừng là tài nguyên quan trọng để cân bằng môi trường sinh thái, chống thoái hóa đất đồi. Ngoài ra, rừng còn tạo cảnh quan thiên nhiên phục vụ cho du lịch. Do có rừng, gần đây đã thấy xuất hiện trở lại nhiều loại chim ăn ngũ cốc, các loài gặm nhấm và thú rừng. Giới động vật còn tương đối phong phú là động vật dưới nước như cá, tôm, cua, ốc.

. Với ngành Hà Nội, môi trường thiên nhiên được tận dụng triệt để vào các hoạt động khác nhau của cuộc sống : không gian sống, không gian làm việc,...

Với đặc điểm riêng về cảnh quan môi trường, Hà Nội có sự phong phú về các loại hình kinh tế. Các huyện ngoại thành, ven các con sông có thể mạnh về phát triển cây nông nghiệp dựa trên lợi thế đất phù sa màu mỡ với vùng chuyên canh rau màu, vùng

2. Thực trạng môi trường tự nhiên của Hà Nội

<p>trồng hoa, vùng trồng cây ăn quả nh- đu đủ, chuối, cam, b- ởi, vùng chuyên canh lúa. Thiên nhiên, môi tr- ờng Hà Nội còn là điều kiện quan trọng để ng- ời dân Thủ đô nâng cao chất l- ượng cuộc sống.</p> <p>Với sự thuận lợi về địa thế, thời tiết lại không khắc nghiệt, ng- ời dân làm nông nghiệp dễ dàng phát triển các loại cây lợi thế, đem lại giá trị kinh tế cao. Ngoài ra, nhiều yếu tố của cảnh quan môi tr- ờng Hà Nội còn đ- ợc sử dụng triệt để trong lĩnh vực du lịch nh- hình thức du lịch trên sông Hồng; du lịch nghỉ d- ỡng, sinh thái gắn với những nơi có phong cảnh đẹp. Hà Nội là một trong những điểm đến hấp dẫn với nhiều du khách trong n- ớc và quốc tế.</p>	
---	--

Hoạt động 2

H- ướng dẫn tìm hiểu thực trạng môi tr- ờng tự nhiên Hà Nội.

<p>Giáo viên chia lớp thành 3 nhóm , giao câu hỏi.</p> <p>Nhóm 1: Cho biết thực trạng ô nhiễm môi trường do chất thải rắn gây ra ở Hà Nội và nguyên nhân của nó</p> <p>Nhóm 2: Cho biết tình hình ô nhiễm không khí ở Hà Nội và nguyên nhân của thực trạng này?</p> <p>Nhóm 3: Cho biết nguồn nước ở Hà Nội đang trong tình trạng bị ô nhiễm như thế nào và chỉ ra nguyên nhân của thực trạng?</p> <p>Giáo viên cần l- u ý học sinh : Môi tr- ờng tự nhiên của Hà Nội đang trong tình trạng ô nhiễm nghiêm trọng (ô nhiễm do chất thải rắn, ô nhiễm không khí, ô nhiễm tiếng ồn, ô nhiễm nguồn n- ớc,...). Tuy nhiên, ô nhiễm do chất thải rắn, ô nhiễm nguồn n- ớc, ô nhiễm không khí là nặng nề nhất.</p> <p><i>. Ô nhiễm do chất thải rắn:</i> Chất thải rắn công nghiệp, rác thải sinh hoạt mỗi ngày ở Hà Nội có hàng ngàn tấn, trong đó mới thu gom đ- ợc 85-90% và xử lí đ- ợc khoảng 60% l- ượng thu gom này.</p> <p>Nguyên nhân ô nhiễm là do ng- ời dân thiếu ý thức, xả rác còn tùy tiện, ph- ơng</p>	<p><i>1-. Ô nhiễm do chất thải rắn</i></p> <p>-Chất thải rắn công nghiệp, rác thải sinh hoạt mỗi ngày ở Hà Nội có hàng ngàn tấn, mới thu gom đ- ợc 85-90% và xử lí đ- ợc khoảng 60% .</p> <p>- Nguyên nhân :</p> <p>+Ng- ời dân thiếu ý thức, xả rác tùy tiện,</p> <p>+Ph- ơng pháp thu gom, xử lí rác thải thô sơ, ch- a triệt để.</p> <p><i>2. Ô nhiễm không khí nghiêm trọng.</i> -Nồng độ bụi lơ lửng trong không khí ngày càng tăng; nồng độ các khí độc hại , 27/34 vị trí ồn v- ợt tiêu chuẩn cho phép.</p> <p>Nguyên nhân :</p> <p>+Do khí thải của xe cộ l- u thông</p> <p>+ Bụi bẩn trong quá trình xây dựng đô thị và sản xuất công nghiệp ngày càng nhiều.</p> <p><i>3- Ô nhiễm nguồn n- ớc nặng nề.</i></p> <p>- Nguồn n- ớc ngầm bị ô nhiễm bởi các chất độc hại nh- asen, chì và các kim loại nặng.</p> <p>Nguyên nhân :</p> <p>+Do n- ớc thải đ- ợc xả thẳng ra sông hồ ch- a qua xử lý</p>
--	---

<p>pháp thu gom, xử lí rác thải còn thô sơ, ch- a triệt để.</p> <p><i>Ô nhiễm không khí ở Hà Nội, nhiều nơi ô nhiễm không khí khá nghiêm trọng. Nồng độ bụi lơ lửng trong không khí ngày càng tăng; nồng độ các khí độc hại đều v- ợt tiêu chuẩn cho phép. Về độ ồn, kết quả quan trắc cho thấy 27/34 vị trí ồn v- ợt tiêu chuẩn cho phép. Nguyên nhân là do khí thải của xe cộ l- u thông, bụi bẩn trong quá trình xây dựng đô thị và sản xuất công nghiệp ngày càng nhiều.</i></p> <p><i>Ô nhiễm nguồn n- ớc: Môi tr- ờng n- ớc nhiều nơi của Hà Nội hiện nay cũng đang trong tình trạng ô nhiễm nặng nề. Nguồn n- ớc ngầm của Hà Nội cũng bị ô nhiễm bởi các chất độc hại nh- asen, chì và các kim loại nặng. Nguyên nhân là do n- ớc thải đ- ợc xả thẳng ra sông hồ ch- a qua xử lý; các chất hữu cơ, vô cơ, chất rắn lơ lửng, dầu mỡ, thuốc trừ sâu,... hòa trong n- ớc, thấm qua đất làm ảnh h- ưởng đến nguồn n- ớc.</i></p> <p>GV Đưa 1 loạt ảnh ra : Chia 10 ảnh ra 3 nhóm nội dung:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Ảnh Hà Nội bị ô nhiễm do chất thải rắn + Ảnh: Hà Nội bị ô nhiễm không khí + Ảnh : Hà Nội đang bị ô nhiễm nguồn nước nặng nề 	<p>+Các chất hữu cơ, vô cơ, chất rắn lơ lửng, dầu mỡ, thuốc trừ sâu,... hòa trong n- ớc, thấm qua đất</p>
<p>Hoạt động 3</p> <p><i>H- ớng dẫn học sinh cách giữ gìn và bảo vệ môi tr- ờng tự nhiên Hà Nội.</i></p>	
<p>- Giáo viên h- ớng dẫn học sinh tự tìm ra các biện pháp để giảm thiểu ô nhiễm môi tr- ờng do chất thải rắn, để bảo vệ môi tr- ờng không khí và bảo vệ nguồn n- ớc.</p> <p>Chí ra các giải pháp để giảm thiểu sự ô nhiễm môi trường do chất thải rắn gây ra ở Hà Nội ?</p> <p>- Mỗi ng- ời cần có thói quen phân loại rác và đổ rác, phế thải đúng nơi quy định, tạo điều kiện thuận lợi cho việc thu gom và xử lí. Cơ quan có trách nhiệm có ph- ơng pháp thu gom triệt để và áp dụng các biện pháp xử lý tiên tiến.</p>	<p>II. GIỆ G ỌN VÀ B ỌO V Ọ M ỌI TR Ọ ỌNG T Ọ NHI ỌN C ỌA HÀ N ỌI</p> <p>1. Giữ gìn và bảo vệ môi tr- ờng tự nhiên</p> <p>a. Để giảm thiểu ô nhiễm môi tr- ờng do chất thải rắn</p> <ul style="list-style-type: none"> -Phân loại rác và đổ rác, phế thải đúng nơi quy định - Thu gom rác triệt để và áp dụng các biện pháp xử lý tiên tiến. - Giảm thiểu việc sử dụng bao bì ni-lông.

- Có biện pháp giảm thiểu việc sử dụng bao bì ni-lông.

Để có môi trường không khí khỏi bị ô nhiễm, người Hà Nội cần làm gì?

Cần có ý thức bảo vệ cây xanh (vì cây xanh có vai trò điều hòa, tạo không khí trong lành), tăng c- ồng diện tích cây xanh, v- ườn hoa trong đô thị, có ý thức bảo vệ rừng.

- Tăng c- ồng sử dụng các ph- ơng tiện giao thông công cộng để giảm thiểu khói bụi và tiếng ồn;...

Để giữ gìn và bảo vệ nguồn n- ớc, người HN cần làm gì?

- Không lấn chiếm lòng sông. Tiết kiệm n- ớc; không xả thải, n- ớc bẩn, n- ớc ch- a qua xử lý ra ao, hồ, sông, suối. Tránh gây ô nhiễm, cạn kiệt nguồn n- ớc.

-Xây dựng Hà Nội xanh - sạch - đẹp là mục tiêu của Thủ đô. Để Hà Nội xanh - sạch - đẹp, cần đến sự chung tay của tất cả các tầng lớp nhân dân Thủ đô, trong đó có vai trò quan trọng của mỗi công dân, học sinh -Đề Hà Nội xanh hơn, mỗi chúng ta cần làm gì?

-Tôn trọng những không gian xanh của thành phố (bảo vệ cây xanh, không ngắt hoa, bẻ cành, không viết, vẽ bậy lên thân cây, biết chăm sóc cây cối).

- Có ý thức làm xanh hóa không gian sống của bản thân mình; h- ồng ứng việc trồng cây ở những nơi công cộng, trồng cây gây rừng.

- Có ý thức đấu tranh với các biểu hiện tàn phá rừng và hủy diệt môi tr- ờng tự nhiên đ- ối mọi hình thức

Để có Hà Nội sạch hơn, mỗi chúng ta cần làm gì?

- Tạo một thói quen sống ngăn nắp, hợp vệ sinh, giữ gìn vệ sinh nhà ở, đ- ờng làng, ngõ phố, các nơi công cộng. Đổ rác đúng giờ, đúng nơi quy định, không xả rác bừa bãi.

- Thực hiện tốt các biện pháp để giữ gìn và bảo vệ môi tr- ờng n- ớc và không khí; tích cực tham gia các hoạt động tổng vệ sinh đ-

b. Để giữ gìn và bảo vệ môi tr- ờng không khí

- Cần có ý thức bảo vệ cây xanh , tăng c- ồng diện tích cây xanh, bảo vệ rừng.

- Tăng c- ồng sử dụng ph- ơng tiện giao thông công cộng

c. Để giữ gìn và bảo vệ nguồn n- ớc

- Không lấn chiếm lòng sông.

- Tiết kiệm n- ớc; không xả thải, n- ớc bẩn, n- ớc ch- a qua xử lý ra ao, hồ, sông, suối

-Tránh gây ô nhiễm, cạn kiệt nguồn n- ớc.

2. Xây dựng Hà Nội xanh - sạch - đẹp

a. Để Hà Nội xanh hơn

-Tôn trọng những không gian xanh của thành phố

- Làm xanh hóa không gian sống của bản thân ; h- ồng ứng việc trồng cây

-Đấu tranh với các biểu hiện tàn phá rừng và hủy diệt môi tr- ờng tự nhiên

b. Để Hà Nội sạch hơn

- Sống ngăn nắp, hợp vệ sinh

- Đổ rác đúng giờ, đúng nơi quy định, không xả rác bừa bãi.

- Giữ gìn và bảo vệ môi tr- ờng n- ớc và không khí

-Tích cực tham gia hoạt động tổng vệ sinh đ- ờng làng, ngõ phố, nơi công cộng

-Không dán, viết thông tin quảng cáo bừa bãi

-Phê phán nếp sống tùy tiện, ích kỉ.

- ồng làng, ngõ phố, nơi công cộng; không dán, viết thông tin quảng cáo bừa bãi.

- Có ý thức phê phán nếp sống tùy tiện, ích kỉ, tiện cho mình thì làm, không vì lợi ích lâu dài của cộng đồng, của xã hội.

-Để có Hà Nội đẹp hơn, mỗi chúng ta cần làm gì?

- Cần có tình yêu, sự gắn bó với mảnh đất mình đang sống; quý trọng những vẻ đẹp vốn có của Thủ đô; trân trọng những giá trị mà môi trường tự nhiên mang lại cho cuộc sống. - Biết và tham gia làm đẹp cảnh quan đô thị, không viết vẽ bậy hay đục đẽo thân cây, công trình xây dựng, không vứt rác thải ra ao, hồ, sông ngòi, biết giữ gìn vệ sinh công trình công cộng, không chiếm dụng không gian chung vì mục đích cá nhân,...

- Có ý thức tuyên truyền cho cộng đồng về các biện pháp bảo vệ môi trường tự nhiên. Nhiệt tình tham gia các phong trào xây dựng Thủ đô xanh - sạch - đẹp như “ngày chủ nhật xanh”, đạp xe vì môi trường, ... Xem tranh SGK và đọc tư liệu tham khảo cho biết các nhân vật ở đó có tình cảm, trách nhiệm như thế nào với môi trường tự nhiên?

GV chốt ý phần II: Theo em để khắc phục thực trạng ô nhiễm môi trường nói chung do chính con người gây ra, người Hà Nội chúng ta cần có đức tính, tri thức gì? Giữ gìn và bảo vệ môi trường tự nhiên đang trở thành vấn đề bức thiết với mỗi người Hà Nội, trong đó có học sinh Thủ đô. Trớc hết cần phải có tình yêu thiên nhiên, phải biết quý trọng môi trường, hiểu việc bảo vệ môi trường tự nhiên là nhiệm vụ chung, không phải của riêng ai; nhận thức rõ thực trạng môi trường tự nhiên hiện nay; tuyên truyền cho mọi người xung quanh về ý nghĩa thiết thực của việc giữ gìn và bảo vệ môi trường tự nhiên.

c. Để Hà Nội đẹp hơn

- Yêu mến, gắn bó, quý trọng vẻ đẹp vốn có của Thủ đô; trân trọng giá trị của môi trường tự nhiên

- Góp phần làm đẹp cảnh quan đô thị, không vứt rác thải ra ao, hồ, sông ngòi, giữ vệ sinh nơi công cộng

-Tuyên truyền các biện pháp bảo vệ môi trường tự nhiên.

-Tham gia các phong trào xây dựng Thủ đô xanh - sạch - đẹp như “ngày chủ nhật xanh”, đạp xe vì môi trường,...

3) Củng cố, luyện tập:

Bài tập 1: (GV: Đưa ra nhiều ảnh cho học sinh phân loại)

Hãy chia ảnh ra 2 nhóm: Con người có hành động tích cực và con người có hành động tiêu cực với môi trường và nêu cảm nghĩ?

Bài tập 2: Nêu ra hiện tượng tích cực và tiêu cực với môi trường ở địa phương em (ở trường) và nêu biện pháp để có môi trường tốt

*GV đưa ra lời kết bài ,nêu tác dụng của môi trường xanh sạch đẹp và kêu gọi...

Cảnh quan môi trường Hà Nội đem đến cho người dân Thủ đô một đời sống tinh thần phong phú, làm nên những đặc trưng văn hóa riêng . Đã là người Hà Nội, không ai không biết đến hoa sữa nồng nàn quyện trong gió thu se lạnh hoặc thả mình trong ánh hoàng hôn trên bờ Hồ Tây hay đắm chìm trong những câu chuyện lịch sử của Hồ Gươm - lăng hoa xinh giữa lòng thành phố.

Môi trường tự nhiên của Hà Nội có vai trò quyết định đến sự sống còn, quyết định chất lượng cuộc sống của người dân Thủ đô. Vì vậy, giữ gìn và bảo vệ môi trường tự nhiên có ý nghĩa vô cùng quan trọng không chỉ trong hiện tại mà cả với tương lai, và đó là trách nhiệm của tất cả mọi người. Việc bảo vệ môi trường tự nhiên có ý nghĩa vô cùng quan trọng với cuộc sống con người. Để bảo vệ môi trường tự nhiên Hà Nội cần đến cách ứng xử thanh lịch, văn minh của mỗi công dân Thủ đô.

- Chuẩn bị nội dung chủ đề tuần sau.